

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL A. V. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO NAGRINĖJIMO

2019 m. rugsėjo 25 d. Nr. 242-375
Vilnius

Lietuvos bankas 2019 m. liepos 24 d. gavo pareiškėjo A. V. (A. V.) (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas ir draudikas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria Gyventojų turto draudimo taisyklių (patvirtintos 2018 m. liepos 4 d., galioja nuo 2018 m. rugpjūčio 21 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2019 m. gegužės 10 d. iki 2020 m. gegužės 9 d. draudimo variantu „Išvardintų rizikų draudimas“ buvo apdraustas nekilnojamas turtas – butas (unikalus Nr. (*duomenys neskelbtini*)), esantis (*duomenys neskelbtini*), ir turto valdytojo civilinė atsakomybė.

2019 m. gegužės 10 d. pareiškėjas telefonu pranešė draudikui 2019 m. gegužės 9 d. sužinojęs, kad iš apdrausto buto teka vanduo. Pareiškėjas nurodė nuvykęs į butą ir pamatęs, kad tualete trūkusi vandens žarnelė, butas yra užlietas, be to, vandens pateko ir į žemiau esantį butą (toliau – Įvykis).

2019 m. birželio 28 d. draudikas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą atsisakyti Įvykį pripažinti draudžiamuoju, nes draudimo apsauga vykstant Įvykiui negaliojo. Draudikas nurodė nustatęs, kad Įvykis įvyko 2019 m. gegužės 9 d. apie 13 val., o draudimo apsauga pagal Draudimo sutartį įsigaliojo 2019 m. gegužės 10 d. 10 val. 1 min., kitą dieną po Įvykio.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl 2019 m. liepos 1 d. pareiškėjo atstovė kreipėsi į draudiką su pretenzija ir nurodė, kad draudikas yra teisingas, teigdamas, kad Įvykis įvyko 2019 m. gegužės 9 d., kai pareiškėjo namuose nebuvo. Pretenzijoje taip pat teigiama, kad 2019 m. gegužės 10 d., grįžęs į apdraustą butą, pareiškėjas pamatė, kad bute nėra vandens, bet yra vandens dėmių. Pareiškėjo atstovė nurodė, kad jiedu su pareiškėju iš karto nesuprato, iš kur atsirado vandens dėmės, tačiau gavę atsakymą iš namo, kuriame yra butas, administratoriaus, pradėjo tikrinti visus vamzdžius ir rado plyšį vandentiekio žarnelėje.

2019 m. liepos 5 d. draudikas pateikė atsakymą į pretenziją ir nurodė neturintis pagrindo keisti priimto sprendimo, nes Įvykis įvyko 2019 m. gegužės 9 d. apie 13 val., o draudimo laikotarpio pradžia – 2019 m. gegužės 10 d. 10 val. 1 min. Draudikas papildomai nurodė, kad, pagal Taisyklių 10.1 papunktį, draudimo išmoka nėra mokama, „jei įvykis yra nedraudžiamasis arba nepatenka į draudimo apsaugos galiojimo ribas“.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė 2019 m. gegužės 9 d. apie 16 val. 30 min. telefonu kreipėsi į draudiko darbuotoją dėl draudimo sutarties sudarymo, pokalbio metu darbuotoja paaiškino, kad draudimo liudijimą galės parengti ir nuolaidą pritaikyti tik kitą dieną. Tą pačią dieną, pareiškėjui nesant namuose, įvyko Įvykis, tačiau draudikas atsisakė Įvykį pripažinti draudžiamuoju dėl to, kad draudimo apsauga įsigaliojo tik 2019 m. gegužės 10 d., nes būtent tada buvo parengtas draudimo liudijimas. Pareiškėjas kreipimesi prašė išnagrinėti su draudiku kilusį ginčą ir rekomenduoti draudikui pripažinti Įvykį draudžiamuoju.

Draudikas pateikė Lietuvos bankui atsiliepiamą į pareiškėjo kreipimąsi, jame nurodė, kad, pagal Taisyklių 6.1 papunktį, turto draudimo atveju draudžiamuoju įvykiu yra laikomas staigus ir netikėtas apdrausto turto sugadinimas, sunaikinimas ar netekimas dėl apdraustos

draudimo rizikos pasireiškimo draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu, o turto valdytojo civilinės atsakomybės draudimo atveju, vadovaujantis Taisyklių 6.2 papunkčiu, draudžiamuoju įvykiu yra laikomas žalos trečiojo asmens turtui, sveikatai ar gyvybei atsiradimas dėl draudimo liudijime nurodytu adresu esančio turto netinkamo eksploatavimo draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu.

Draudikas nurodė tyręs įvykio aplinkybes ir nustatęs, kad žemiau pareiškėjų esančio buto savininkė savo draudimo bendrovėje įvykį užregistravo 2019 m. gegužės 9 d. 14 val. 43 min., t. y. anksčiau, nei pareiškėjo nurodytas kreipimosi dėl draudimo sutarties sudarymo laikas (2019 m. gegužės 9 d. apie 16 val. 30 min.) ir draudimo liudijime nurodyta draudimo apsaugos pradžia (2019 m. gegužės 10 d. 10 val. 1 min.). Įvertinęs šias aplinkybes draudikas teigė nustatęs, kad įvykis įvyko ne tik negaliojant draudimo liudijime nurodytai draudimo apsaugai, bet ir anksčiau, nei pareiškėjas nurodė kreipęsis į draudiko darbuotoją dėl draudimo sutarties, todėl priimto sprendimo draudikas nekeis.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti įvykį (vandens išsiliejimą iš prakiurusios vandentiekio žarnelės) pripažinti draudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 19 dalis). Draudimo laikotarpis – laiko tarpas nuo draudimo apsaugos pradžios ir pabaigos, kuris nebūtinai sutampa su draudimo sutarties terminu (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 21 dalis). Draudžiamasis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 dalis).

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.996 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad draudimas taikomas visiems draudžiamiesiems įvykiams, įvykusiems po draudimo įsigaliojimo, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta ko kita. Jeigu draudimo sutartyje nustatyta taikyti draudimą ir draudžiamiesiems įvykiams, įvykusiems iki draudimo sutarties įsigaliojimo, tai tokia sąlyga galioja, jeigu draudimo sutarties šalys apie draudžiamąjį įvykį, kuris įvyko iki draudimo sutarties įsigaliojimo, nežinojo.

Kitoks draudimo teisinių santykių vertinimas paneigtų draudimo sutarties esmę. Draudimo sutarties esmė yra ta, jog draudėjas perleidžia draudikui už atlygį – draudimo įmoką – įvykio, kuriam šalys suteikia draudžiamąjį įvykio statusą, atsiradimo (draudimo) riziką (Civilinio kodekso 6.987 straipsnis). Draudimo įstatymo 2 straipsnio 26 dalyje nurodyta, kad draudimo rizika – tikėtinas pavojus, gresiantis draudimo objektui. Taigi, jeigu įvykis, kurį šalys susitarė laikyti draudžiamuoju, įsigaliojant draudimo apsaugai jau yra įvykęs, tokia rizika neegzistuoja.

Iš pareiškėjui išduoto draudimo liudijimo matyti, kad šalys susitarė, jog draudimo apsauga Draudimo sutartimi apdraustam turtui ir turto valdytojo civilinei atsakomybei bus taikoma nuo 2019 m. gegužės 10 d. 10 val. 1 min. iki 2019 m. gegužės 9 d., tačiau šiuo atveju atkreiptinas dėmesys į tai, kad Draudimo sutartimi buvo apdraustas tiek nekilnojamasis turtas (butas), tiek turto valdytojo civilinė atsakomybė. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad šalys gali susitarti dėl skirtingo draudimo apsaugos termino minėtiems draudimo objektams, būtina įvertinti atitinkamas Taisyklių nuostatas.

Dėl nekilnojamojo turto (buto) draudimo

Taisyklių, kuriose įtvirtintos standartinės sutarties sąlygos, 6.1 papunktyje nustatyta, kad turto draudimo atveju draudžiamuoju įvykiu yra laikomas staigus ir netikėtas apdrausto turto sugadinimas, sunaikinimas ar netekimas dėl apdraustos draudimo rizikos pasireiškimo apsaugos galiojimo laikotarpiu. Taigi, šiuo atveju pareiškėjas ir draudikas susitarė draudžiamąjį įvykio faktą susieti būtent su draudimo rizikos pasireiškimu draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu.

Iš šalių pateiktų paaiškinimų ir juos pagrindžiančių dokumentų matyti, kad draudimo rizika pasireiškė iki draudimo liudijime nurodyto draudimo apsaugos laikotarpio pradžios: pareiškėjo atstovė į gyvenamąjį namą, kuriame yra apdraustas butas, prižiūrinčią bendrovę el. paštu kreipėsi 2019 m. gegužės 10 d. 9 val. 12 min. Konstatuotina, kad tuo metu pareiškėjo atstovė jau buvo pastebėjusi turto sugadinimus, todėl galima teigti, kad draudimo rizika tuo momentu jau buvo tikrai pasireiškusi Taisyklių 6.1 papunkčio prasme. Pareiškėjo atstovė kreipdamasi į gyvenamąjį namą prižiūrinčią bendrovę nurodė tik tai, kad bute nėra vandens, tačiau kreipimesi į Lietuvos banką teigiama, kad grįžus į apdraustą butą buvo pastebėtos ir vandens dėmės. Taigi, draudimo apsauga įsigaliojo tos pačios dienos 10 val. 1 min., t. y. vėliau, nei pasireiškė draudimo rizika.

Atkreiptinas dėmesys, kad gyvenamąjį namą prižiūrinti bendrovė, atsakydama į pareiškėjo atstovės 2019 m. gegužės 10 d. laišką, tą pačią dieną pranešė, kad vanduo iš apdrausto buto žemiau esantį butą apliejo dar 2019 m. gegužės 9 d.

Lietuvos banko vertinimu, nustatytos aplinkybės patvirtina, kad draudimo rizika pasireiškė iki draudimo liudijime nurodyto draudimo laikotarpio pradžios, nes tiek įvykis, dėl kurio atsirado vandens nuotėkis, įvyko, tiek atsiradusią žalą pareiškėjas pastebėjo iki draudimo liudijime nurodyto draudimo laikotarpio pradžios. Tai reiškia, kad įvykis neatitinka Taisyklių 6.1 papunktyje įtvirtintos draudžiamojo įvykio sąlygos.

Dėl turto valdytojo civilinės atsakomybės draudimo

Pagal Taisyklių 6.2 papunktį, turto valdytojo civilinės atsakomybės draudimo atveju draudžiamuoju įvykiu yra laikomas žalos trečiojo asmens turtui, sveikatai ar gyvybei atsiradimas dėl draudimo liudijime nurodytu adresu esančio turto netinkamo eksploatavimo draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu. Taigi, pareiškėjas ir draudikas nesusitarė dėl Civilinio kodekso 6.996 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimties, pagal kurią draudimo apsauga gali galioti iki draudimo sutarties įsigaliojimo, taikymo, taigi, draudimo apsauga pagal Draudimo sutartį taikytina tik įvykiams, įvykusiems draudimo liudijime nurodytu draudimo laikotarpiu.

Bylos duomenų pagrindu nustatyta, jog apie tai, kad iš apdrausto buto per lubas ir ventiliacijos angą bėga vanduo, žemiau esančio buto savininkė savo draudimo bendrovei pranešė 2019 m. gegužės 9 d. 14 val. 43 min., be to, apie tai, kad įvykis įvyko 2019 m. gegužės 9 d., pareiškėjo atstovė el. paštu informavo ir gyvenamąjį namą prižiūrinti bendrovė.

Lietuvos banko vertinimu, šie duomenys patvirtina, kad žala trečiojo asmens turtui buvo padaryta ne tik prieš įsigaliojant draudimo apsaugai Draudimo sutartyje nustatytomis sąlygomis, bet ir anksčiau, nei pareiškėjas nurodė kreipęsis į draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo (2019 m. gegužės 9 d. 16 val. 30 min.). Taigi, įvykis (trečiojo asmens turtui padaryta žala) neatitinka Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytos draudžiamojo įvykio sąlygos.

Atsižvelgiant į Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumą bei vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, konstatuotina, kad draudiko sprendimas yra pagrįstas, o pareiškėjo reikalavimas – atmetinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo A. V. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.